

Κείμενο 1

Παγκόσμια Ημέρα Γυναίκας: Cherchez la femme¹ σ' έναν ανδρικό κόσμο

Το ακόλουθο συντομευμένο άρθρο της Σοφίας Μαργαρίτη δημοσιεύτηκε στην εφημερίδα Το Βήμα στις 08.03.2021 (ανακτήθηκε στις 05.12.2021).

[...] Η αναπαραγωγή στερεοτυπικών αντιλήψεων, οι οποίες σχετίζονται με το ρόλο των γυναικών, συντελείται συνειδητά ή πολλές φορές ασυνείδητα στο οικογενειακό περιβάλλον σε ιδιαίτερα μικρή ηλικία. Ο διαχωρισμός των χρωματικών επιλογών στην ενδυμασία ή στη διακόσμηση του δωματίου, οι οικιακές εργασίες και οι επιλογές των εξωσχολικών δραστηριοτήτων υποβάλλουν προκαθορισμένες επιλογές φύλου, όπως και η επιλογή παιχνιδιών που σχετίζονται κυρίως με τη μητρότητα, τις οικιακές εργασίες και την ανατροφή παιδιών, μεταδίδοντας την αντίληψη ότι οι γυναίκες είναι γεννημένες για επαναλαμβανόμενες ήπιας δραστηριότητας εργασίες οικιακού και ενδοοικογενειακού χαρακτήρα.

Στη συνέχεια, προωθείται στο υποσυνείδητο των έφηβων κοριτσιών η μίμηση προτύπων ομορφιάς, όπως αυτά προβάλλονται στα μέσα ενημέρωσης και το διαδίκτυο, με καταστροφικές συνέπειες στην υγεία τους, κυρίως όμως στον ψυχισμό τους με τη **διαμόρφωση αρνητικής αυτοεικόνας**. Το υλιστικό πρότυπο ζωής **καλλιεργεί** τη μίμηση μοντέλων με συγκεκριμένες αναλογίες καθιστώντας τη νέα γυναίκα το κυριότερο θύμα της διαφήμισης και της βιομηχανίας παραγωγής ειδών καλλωπισμού.

[...] Στην επαγγελματική τους ζωή οι γυναίκες **πλήττονται** περισσότερο από τις κρίσεις, βιώνοντας την ανεργία, την υποαπασχόληση και την ετεροαπασχόληση με ελαστικές σχέσεις εργασίας. Η εγκυμοσύνη και η μητρότητα αποτελούν εμπόδια στη σταδιοδρομία τους και σε αρκετές περιπτώσεις υφίστανται βία με τη χρήση υπαρκτής ή υποτιθέμενης δύναμης – εξουσίας, ως μέσο ελέγχου και σωφρονισμού ή καλύτερα συμβιβασμού. Είναι ακόμη υπαρκτός ο διαχωρισμός των επαγγελματών σε αμιγώς γυναικεία και αντρικά, με τις γυναίκες να θεωρούνται κατάλληλες για επαγγέλματα που σχετίζονται με την παιδαγωγική ή κοινωνική προσφορά, αφού ταυτίζονται με την καλοσύνη, την ευγένεια και τη λεπτότητα. Έτσι απορρίπτονται πολύ συχνά από ηγετικές και δυναμικές θέσεις και έχουν μειωμένη πρόσβαση σε διαδικασίες λήψης αποφάσεων, καθώς απορρίπτονται οι στρατηγικές και ηγετικές τους ικανότητες. Τέλος η ανισομισθία, η απόλυση λόγω εγκυμοσύνης, η υποαπασχόληση λόγω μητρότητας εξυπηρετούν τις ανάγκες του κεφαλαίου, ενώ ακόμη και η εξωτερική εμφάνιση ή ηλικία είναι προϊόντα εκμετάλλευσης από τους εργοδότες, ή

---

¹ Αναζητήστε τη γυναίκα.

κριτήρια επιλογής σε εργασιακές θέσεις. Η γυναίκα της εργατικής τάξης βιώνει όσο καμία άλλη την κοινωνική ανισότητα. Εκεί εισχωρεί η ταξική ταυτόχρονα με τη φυλετική εκμετάλλευση που αναμφίβολα καταρρακώνει την ψυχική υπόσταση και την ανθρώπινη αξιοπρέπεια.

Κείμενο 2

ΓΙΩΡΓΟΣ ΘΕΟΤΟΚΑΣ (1905-1966)

Αργώ (απόσπασμα)

Το μυθιστόρημα Αργώ του Θεοτοκά συνιστά μια τοιχογραφία της Ελλάδας του μεσοπολέμου. Το πρώτο μέρος κυκλοφόρησε το 1933, το έργο όμως ολοκληρώθηκε το 1936 με την έκδοση και του δεύτερου τόμου. Το απόσπασμα προέρχεται από τον πρώτο τόμο (Αθήνα, Βιβλιοπωλείον της «Εστίας»,¹⁶ 1998, σσ. 22-24).

Κατά τα 1900 η Σοφία Λαμπροπούλου είτανε διάσημη από την Κηφισιά ως το Φάληρο (αυτά είτανε τότε τα όρια της Αθήνας), διάσημη για τα μεγάλα, γαλάζια μάτια της και για το αγαλμάτινο κορμί της. Δυο - τρεις χειμώνες, υπήρξε μια από τις πιο ξακουστές πρωταγωνίστριες των μπάλων² της πρωτεύουσας και χάρηκε όλες τις ελαφριές μα μεθυστικές απολαύσεις της κοσμικής δόξας, που είναι βέβαια η πιο πρόσκαιρη και πιο άστατη από όλες τις δόξες. [...].

Όταν είδε την υποδοχή που της έκανε η κοινωνία, η Σοφία νόμισε πως είχε το δικαίωμα να απαιτεί πολλά από τη ζωή. Το κοριτσίστικο μυαλουδάκι της πήρε αέρα. Παραδόθηκε σε παλαβούς ρεμβασμούς και σε ιδανικά συγκεχυμένα και απραγματοποίητα. Ονειρευότανε πύργους, αγύριστα πάρκα, παραμυθένια ταξίδια και πολλά άλλα πράγματα ανεκδιήγητα. Μα κυρίως ονειρευότανε μια μεγάλη αγάπη, που να τη γεμίσει, να τη φλογίσει, να τη λυτρώσει από όλες τις μιζέριες της καθημερινής ρουτίνας, να εξυψώσει ολόκληρη τη ζωή της στο επίπεδο της ποίησης και των ιδανικών. Περίμενε έναν ωραίο πρίγκιπα, έναν ήρωα, ένα μεγάλο ποιητή. Της παρουσίασαν έναν επιφανή καθηγητή της νομικής, με ρεντιγκότα, με γκρίζα μαλλιά και μαύρα γένια, που της μιλούσε για πράγματα αδιάφορα μ' ένα ύφος αυστηρό και επίσημο. Η Σοφία κλείστηκε στο δωμάτιό της, έκλαψε, τράβηξε τα μαλλιά της, είπε πως θα σκοτωθεί. Μα η οικογένεια είτανε φτωχή, ο Νοταράς είταν εύπορος και σπουδαίος, άνθρωπος με μεγάλο οικογενειακό όνομα και με ατομικό κύρος. Δεν έμοιαζε καθόλου τους κομψούς και ανόητους και άσημους θαυμαστές, που τριγυρνούσαν τη Σοφία στους χορούς. Οι γονείς της, το συγγενολόι, οι καλοί φίλοι του σπιτιού τής είπανε, σ' όλους τους τόνους, πως δε θα ξαναβρεί τέτοια ευκαιρία, πως λίγα κορίτσια έχουνε τη δική της τύχη, πως έπρεπε να είναι τρελλά ευτυχισμένη, πως θα έκανε μεγάλη ευχαρίστηση στους δικούς της, πως όλες οι φιληνάδες της θα κιτρίνιζαν από τη ζήλεια. Τέλος - πάντων με τα πολλά τα λόγια και με τα παρακάλια και με τους καβγάδες η Σοφία δέχτηκε κάποτε να γίνει γυναίκα του καθηγητή, ίσως και με κάποια κρυφή ελπίδα πως θα έβρισκε γερούς πόθους και γενναία συναισθήματα σ' αυτόν το

---

² μπάλος = χοροεσπερίδα.

δυνατό άνθρωπο, που δεν τον γνώριζε σχεδόν καθόλου. Τους πάντρεψαν μια Κυριακή πρωί, στον Άγιο - Γιώργη τον Καρύτση, με πολλήν επισημότητα και πολλά αμάξια, με ψηλά καπέλλα κ' επίσημες στολές, κ' έγινε λόγος σ' όλην την Αθήνα για τα λούσα των κυριών και για τη χλωμάδα της νύφης.

ΘΕΜΑΤΑ

ΘΕΜΑ 1(μονάδες 35)

1^ουποερώτημα (μονάδες 10)

Να καταγράψεις σε 50-60 λέξεις τις στερεοτυπικές αντιλήψεις σχετικά με τον ρόλο των γυναικών, που αναπαράγονται, σύμφωνα με τη συντάκτρια του Κειμένου 1, κατά την παιδική ηλικία.

Μονάδες 10

2^ουποερώτημα (μονάδες 10)

Στη δεύτερη παράγραφο του Κειμένου 1 η αρθρογράφος οργανώνει τον λόγο της με αίτιο-αποτέλεσμα. Να περιγράψεις με συντομία αυτόν τον τρόπο οργάνωσης (μονάδες 6) και να εξηγήσεις τι πετυχαίνει με την επιλογή της (μονάδες 4).

Μονάδες 10

3^ουποερώτημα (μονάδες 15)

Να επιλέξεις και να μεταφέρεις στο απαντητικό σου φύλλο τη σωστή απάντηση για καθεμία από τις παρακάτω προτάσεις, οι οποίες βασίζονται στο Κείμενο 1. Σε κάθε περίπτωση, μια μόνο από τις τέσσερις προτεινόμενες απαντήσεις είναι ορθή:

- 1. Η λέξη «καλλιεργεί» (2^η παράγραφος) με κριτήριο τη σημασία της στο γλωσσικό περιβάλλον της πρότασης, στην οποία ανήκει, έχει ως συνώνυμή της τη λέξη:**
  - α. προβάλλει
  - β. αναπτύσσει
  - γ. εκτελεί
  - δ. συνιστά
- 2. Η λέξη «πλήττονται» (3^η παράγραφος) με κριτήριο τη σημασία της στο γλωσσικό περιβάλλον της πρότασης, στην οποία ανήκει, έχει ως αντώνυμή της τη λέξη:**
  - α. βλάπτονται
  - β. εναντιώνονται
  - γ. ωφελούνται

δ. αναπτύσσονται

3. Το ύφος του κειμένου μπορεί να χαρακτηριστεί ως:

α. επίσημο

β. ειρωνικό

γ. παραστατικό

δ. απλό

4. Στο μεγαλύτερο τμήμα της 1^{ης} παραγράφου του κειμένου κυριαρχεί:

α. ο μικροπερίοδος λόγος

β. η διαδοχική υπόταξη

γ. η παρατακτική σύνταξη

δ. το πολυσύνδετο σχήμα

5. Με τη φράση «διαμόρφωση αρνητικής αυτοεικόνας», η αρθρογράφος εννοεί ότι τα κορίτσια στην εφηβεία:

α. κλείνονται στον εαυτό τους

β. αντιλαμβάνονται αρνητικά την πραγματικότητα

γ. αντιπαθούν τον κοινωνικό τους περίγυρο

δ. σχηματίζουν μία δυσμενή εικόνα για τον εαυτό τους.

ΘΕΜΑ 4 (μονάδες 15)

Να ερμηνεύσεις σε ένα κείμενο 100-150 λέξεων την απόφαση της Σοφίας Λαμπροπούλου να παντρευτεί τον καθηγητή Νοταρά. Πώς κρίνεις την τελική επιλογή της με βάση τις σημερινές κοινωνικές αντιλήψεις;

Μονάδες 15